

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

CE SE SCHIMBĂ ÎN CURRICULUM?

MATEMATICA

Învățământ primar, gimnazial și liceal

Prezentare succintă și accesibilă a proiectului Curriculumului 2026

Material pentru consultări publice

Chișinău, 2026

I. În ce scop a fost elaborată această prezentare

Documentul explică, într-un limbaj accesibil, ce se păstrează, ce se schimbă și cum se vor reflecta schimbările la lecție în cadrul disciplinei Matematica. Acesta compară proiectul Curriculumului 2026 cu ediția anterioară și nu înlocuiește textul integral al curriculumului. Prezentarea se referă la toate treptele de învățământ: primar, gimnazial și liceal (profilurile real, general și umanist).

Ce s-a schimbat într-un minut

1. Competențele specifice sunt reformulate într-un sistem unitar, centrat pe procesele activității matematice — de la utilizare și operare la interpretare, argumentare, evaluare și modelare.
2. Sunt introduse rezultate ale învățării, formulate clar și observabil și corelate explicit cu competențele specifice, unitățile de competență, conținuturi și rezultatele învățării.
3. Conținuturile esențiale sunt selectate și reorganizate progresiv și echilibrat, reducând supraîncărcarea și eșalonând noțiunile pe parcursul anului și al treptelor de învățământ: primară, gimnazială și liceală,
4. La liceu a fost introdus profilul general, iar conținuturile profilurilor real și umanist au fost reechilibrate. Totodată, au fost consolidate, la nivelurile de învățământ relevante, domenii precum organizarea și analiza datelor, probabilitățile, calculul financiar, măsurările și geometria.
5. Instrumentele digitale sunt integrate echilibrat, ca suport pentru reprezentare, explorare, calcul, verificare și analiză.
6. Matematica este aplicată mai frecvent în contexte cotidiene, autentice și interdisciplinare, inclusiv în contextul noilor educații.

Ce se păstrează

- Abordarea rămâne centrată pe competențe, cu accent pe raționament, precizie și rezolvarea de probleme.
- Continuă dezvoltarea progresivă a gândirii matematice, de la o clasă la alta și de la o treaptă de învățământ la alta.
- Se păstrează studierea sistematică a domeniilor fundamentale: numere și calcul, algebră, geometrie și măsurări, precum și a elementelor de statistică, probabilități și calcul financiar. La treapta liceală, se pune un accent sporit pe studiul funcțiilor, al limitelor, derivatelor și integralelor, precum și al aplicațiilor acestora.
- Profesorul își păstrează libertatea de a selecta strategiile, metodele, resursele și sarcinile de învățare, cu respectarea rezultatelor obligatorii ale învățării.

Important de înțeles

Noul proiect nu renunță la studierea sistematică a matematicii. Cunoștințele și tehnicile de calcul se păstrează, dar sunt selectate, eșalonate mai bine în timp și aplicate mai frecvent în înțelegere, argumentare, modelare și rezolvarea problemelor din viața reală.

II. Cinci schimbări esențiale

În continuare sunt prezentate schimbările care influențează în mod vizibil conținuturile, lecția, activitatea profesorului și experiența elevului. Fiecare schimbare este marcată cu tipul intervenției curriculare (revizuit, restructurat, consolidat, simplificat, nou introdus sau înlocuit).

1. Competențe specifice reformulate într-un sistem unitar

RECONCEPTUALIZAT

CURRICULUMUL ANTERIOR	PROIECTUL DIN 2026
Competențele specifice prezentau formulări neuniforme, cu niveluri diferite de generalitate și de operaționalizare. Unele erau centrate pe domenii de conținut (numere, geometrie), altele pe procese cognitive, ceea ce genera suprapuneri și afecta coerența progresiei.	Competențele specifice au fost reformulate într-un sistem unitar, centrat pe procese ale activității matematice și construit progresiv — de la utilizare și operare la interpretare, argumentare, evaluare și modelare. Este inclusă distinct valorificarea conceptelor și metodelor matematice în rezolvarea problemelor din viața cotidiană.

Pentru profesor: Profesorul dispune de un reper clar pentru proiectarea demersului didactic, stabilirea obiectivelor de învățare, selectarea strategiilor și elaborarea instrumentelor de evaluare, asigurând o abordare coerentă a dezvoltării competențelor.

Pentru elev: Elevul parcurge un traseu de învățare mai clar și își dezvoltă treptat capacitatea de a utiliza, explica, argumenta și aplica matematica în contexte variate.

Argumentare: Schimbarea răspunde constatărilor evaluării curriculumului anterior privind lipsa de coerență, redundanțele și progresia insuficient de clară și este fundamentată de Concepția disciplinei și de profilul absolventului.

Unde se reflectă: În Competențele specifice ale disciplinei, valabile pentru toate clasele și treptele de învățământ.

2. Rezultate ale învățării și corelarea componentelor curriculare

RECONCEPTUALIZAT ȘI COMPLETAT

CURRICULUMUL ANTERIOR	PROIECTUL DIN 2026
Unitățile de competență și activitățile de învățare nu erau corelate suficient de clar. Curriculumul anterior includea activități de învățare, fără formularea rezultatelor învățării și fără o corelare clară între componentele curriculare.	Unitățile de competență au fost formulate clar și gradual, evidențiind progresia achizițiilor așteptate. Totodată, au fost introduse rezultate ale învățării formulate în termeni observabili și a fost realizată corelarea explicită dintre competențele specifice, unitățile de competență, conținuturi și rezultatele învățării, asigurând o arhitectură curriculară coerentă.

Pentru profesor: Profesorul dispune de repere mai clare privind rezultatele așteptate pentru fiecare unitate de conținut, ceea ce facilitează proiectarea demersului didactic și stabilirea unor criterii de evaluare mai precise.

Pentru elev: Elevul înțelege mai clar ce trebuie să cunoască și să poată realiza, parcurge etape de învățare coerente și își poate urmări mai ușor progresul.

Argumentare: Schimbarea se bazează pe evaluarea curriculumului anterior, care a evidențiat necesitatea unor formulări mai clare, astfel încât achizițiile urmărite și progresul elevilor să fie mai ușor de identificat.

Unde se reflectă: În unitățile de competență formulate pentru fiecare clasă și unitate de conținut.

3. Conținuturi esențiale, selectate și reorganizate progresiv

SIMPLIFICAT ȘI RECONCEPTUALIZAT

Conținuturile au fost esențializate și reorganizate pe toate treptele de învățământ, pentru o progresie graduală, un volum echilibrat și o legătură mai strânsă cu situațiile reale. Mai jos sunt prezentate schimbările pe fiecare treaptă și profil.

Treapta primară

CURRICULUMUL ANTERIOR	PROIECTUL DIN 2026
Structurarea conținuturilor: domeniul „Mărimi și unități de măsură / Elemente intuitive de geometrie” constituia o unitate de învățare distinctă, plasată de regulă la sfârșitul anului școlar; abordarea integrală se făcea comasat, într-o etapă finală.	Conținuturile sunt organizate structural pe trei domenii fundamentale, dar nu mai în unități de învățare separate; măsurările și geometria sunt integrate transversal, pe parcursul întregului an, permițând o abordare integrată și însușirea treptată a noțiunilor.
Ordinea de parcurgere: pentru anumite conținuturi era prevăzută o altă succesiune de parcurgere pe clase.	Conținuturile sunt redistribuite după gradul de complexitate — unele devansate, altele amânate pentru clasele superioare.
Amplizarea conținuturilor: unele conținuturi din geometrie, măsurări, rezolvarea de probleme și organizarea datelor erau abordate limitat și nu asigurau suficient continuitatea cu nivelul gimnazial.	Au fost introduse noțiuni geometrice și metrice noi, tipuri variate de probleme, utilizarea echerului și compasului, precum și reprezentarea și interpretarea datelor prin tabele, scheme și diagrame, în situații funcționale din viața cotidiană.

Pentru profesor: Îmbinarea și reluarea treptată a conținuturilor permit urmărirea modului în care elevii aplică noțiunile și remedierea imediată a dificultăților; noțiunile se formează într-un ritm adaptat elevilor din învățământul primar, iar profesorul poate realiza abordări inter- și trans-disciplinare mai profunde.

Pentru elev: Elevul beneficiază de reluare și consolidare continuă, revine sistematic la cunoștințele însușite și le aplică în contexte noi; utilizează noțiuni geometrice și metrice, instrumente de construcție și reprezentări ale datelor, dezvoltându-și raționamentul, precizia și autonomia.

Argumentare: Cadrele didactice au propus integrarea transversală a măsurărilor și geometriei pe parcursul anului, pentru corelarea permanentă cu celelalte conținuturi, asigurând timp suficient pentru consolidarea achizițiilor fundamentale, sporirea caracterului aplicativ și articularea progresivă cu gimnaziul.

Treapta gimnazială

CURRICULUMUL ANTERIOR	PROIECTUL DIN 2026
În clasele a VII-a și a VIII-a era concentrat un volum mare de conținuturi și concepte, unele introduse fără etape suficiente de pregătire. Domenii precum Statistica, Probabilitățile și Calculul financiar aveau o pondere redusă sau erau abordate târziu.	Conținuturile au fost redistribuite între clase pentru o progresie graduală și un volum echilibrat. Unele concepte abstracte au fost simplificate, amânate sau pregătite prin etape intermediare. Au fost consolidate domeniile Organizarea și analiza datelor, Probabilitățile și Calculul financiar, integrate mai echilibrat și dezvoltate progresiv pe parcursul treptei.

Pentru profesor: Profesorul poate acorda mai mult timp înțelegerii, exersării, consolidării și aplicării conceptelor esențiale și organizează învățarea în etape graduale, evitând acumularea excesivă de noțiuni noi.

Pentru elev: Elevul parcurge un traseu de învățare mai accesibil și mai coerent, are timp pentru aprofundare și utilizează achizițiile matematice în situații variate, fără suprasolicitare.

Argumentare: Evaluarea curriculumului anterior a evidențiat necesitatea reducerii supraîncărcării în anumite clase și a unei distribuiri mai echilibrate; au fost valorificate principiile de esențializare, coerență și progresie prevăzute în Concepția disciplinei.

Treapta liceală — profilul real

CURRICULUMUL ANTERIOR	PROIECTUL DIN 2026
Curriculumul avea un caracter predominant teoretic și includea numeroase tehnici de calcul și de rezolvare, uneori prea complexe. Se acorda mai puțin timp înțelegerii, argumentării, modelării și aplicării, iar domeniul Probabilităților și Statisticii era mai puțin dezvoltat.	Conținuturile sunt reorganizate: se păstrează un nivel aprofundat al algebrei, dar se reduc tehnicile excesiv de complexe; limitele, derivatele și integralele sunt studiate atât teoretic, cât și aplicativ; probabilitățile și statistica sunt extinse cu analiza datelor, estimări și predicții; se introduce modulul „Vectori în plan. Elemente de geometrie analitică”.

Pentru profesor: Profesorul reduce timpul acordat tehnicilor de calcul excesiv de elaborate și pune accent pe înțelegere, argumentare, demonstrație și modelare.

Pentru elev: Elevul aprofundează conceptele esențiale fără a fi suprasolicitat de teoreme și demonstrații cu nivel de abstractizare universitar și are mai mult timp pentru înțelegere, argumentare și modelare.

Argumentare: Evaluarea a evidențiat volumul mare de conținuturi, ritmul rapid de parcurgere și accentul excesiv pe tehnici de calcul. Reorganizarea urmărește selectarea conținuturilor esențiale, continuitatea gimnaziu–liceu și pregătirea elevilor pentru studiile în domeniile STEM.

Treapta liceală — profilul general

PROFIL NOU

Profilul general este un profil nou introdus în structura învățământului liceal. Elementele sale de conținut și rezultatele învățării urmează a fi detaliate în proiectul de curriculum.

Treapta liceală — profilul umanist

CURRICULUMUL ANTERIOR	PROIECTUL DIN 2026
Curriculumul pentru profilul umanist era axat în principal pe conținuturi de algebră și pe un volum extins de geometrie. Nu includea ecuații iraționale, exponențiale și logaritmice, iar noțiunile de derivată și integrală, împreună cu aplicațiile lor, lipseau în totalitate, ceea ce limita diversitatea parcursului matematic.	Conținuturile sunt reorganizate pentru un parcurs mai echilibrat: se reduce ponderea geometriei; se introduc, la nivel accesibil, ecuațiile iraționale, exponențiale și logaritmice, precum și noțiuni de derivată și integrală cu aplicații simple. Probabilitățile și Statistica sunt extinse, iar geometria capătă un caracter mai aplicativ.

Pentru profesor: Profesorul abordează noile conținuturi la nivel intuitiv și funcțional, fără formalizări și tehnici de calcul excesive, cu accent pe interpretarea grafică, aplicații simple și legături cu situații cotidiene, sociale și economice.

Pentru elev: Elevul beneficiază de un parcurs mai divers și mai echilibrat, fără a fi suprasolicitat de formalism; înțelege și utilizează noțiuni de creștere, variație, optimizare și acumulare, interpretează date și grafice și este mai bine pregătit pentru continuarea studiilor.

Argumentare: Evaluarea a evidențiat un dezechilibru între domeniile studiate la profilul umanist și absența unor noțiuni utile pentru continuarea studiilor; introducerea acestora la nivel accesibil este necesară pentru înțelegerea variației, creșterii, optimizării și acumulării, inclusiv pentru absolvenții care aleg ulterior specialități economice, tehnice sau ingineresti.

4. Integrarea echilibrată a instrumentelor digitale

NOU

CURRICULUMUL ANTERIOR	PROIECTUL DIN 2026
Utilizarea instrumentelor digitale era menționată în termeni generali, fără o corelare explicită și constantă cu rezultate ale învățării și cu conținuturi concrete.	Au fost formulate rezultate ale învățării care includ utilizarea instrumentelor digitale pentru reprezentare, explorare, calcul, verificare și analiză, în contexte în care acestea sprijină înțelegerea și aplicarea conceptelor matematice.

Pentru profesor: Profesorul selectează instrumente digitale adecvate scopului învățării și le integrează alături de calculul, raționamentul și reprezentările realizate fără suport digital.

Pentru elev: Elevul utilizează instrumente digitale pentru a reprezenta, explora, verifica și analiza situații matematice, dezvoltând capacitatea de a alege critic instrumentele potrivite și de a interpreta rezultatele.

Argumentare: Schimbarea răspunde recomandărilor evaluării curriculumului și orientărilor privind dezvoltarea competenței digitale — instrumentele digitale sunt un suport pentru învățarea matematicii, nu un scop în sine.

Unde se reflectă: În rezultatele învățării și în activitățile care presupun utilizarea instrumentelor digitale pentru reprezentare, explorare, calcul, verificare și analiză.

5. Integrarea noilor educații și a contextelor cotidiene

NOU ȘI CONSOLIDAT

CURRICULUMUL ANTERIOR	PROIECTUL DIN 2026
Contextele cotidiene și trans-disciplinare erau valorificate neuniform, iar legătura dintre achizițiile matematice și situațiile reale nu era evidențiată sistematic prin rezultate ale învățării.	Au fost introduse conținuturi și rezultate ale învățării care solicită aplicarea matematicii în situații cotidiene, autentice și interdisciplinare, inclusiv în contexte asociate noilor educații — prin selectarea datelor relevante, alegerea strategiei și interpretarea rezultatului.

Pentru profesor: Profesorul selectează, proiectează și adaptează sarcini autentice, corelate cu rezultatele învățării și cu contexte din viața cotidiană și din alte discipline.

Pentru elev: Elevul utilizează matematica pentru a analiza situații reale, a lua decizii argumentate și a interpreta critic informații din contexte cotidiene și inter-disciplinare.

Argumentare: Schimbarea răspunde recomandărilor evaluării curriculumului, Concepției disciplinei și cerinței de utilizare funcțională și transferabilă a achizițiilor matematice în contexte relevante pentru viața reală.

Unde se reflectă: În rezultatele învățării și în sarcinile de învățare din contexte cotidiene, autentice și interdisciplinare, inclusiv cele asociate noilor educații.

III. Cum evoluează învățarea de la treapta primară la cea liceală

Progresul nu înseamnă doar adăugarea unor teme noi. El presupune creșterea treptată a complexității conceptelor, a raționamentului matematic și a autonomiei elevului, precum și o mai bună selecție și eșalonare a conținuturilor pe fiecare treaptă de învățământ.

Treapta / profilul	Accentul principal	Ce face elevul	Accente de conținut
Primar	Formarea intuitivă și integrată a noțiunilor	Numără, măsoară, construiește, rezolvă probleme simple, organizează și interpretează date	Numere și operații, măsurări și geometrie intuitivă (integrate transversal) tipuri variate de probleme, contexte funcționale din viața cotidiană.
Gimnaziu	Progresie graduală și volum echilibrat; conceptele abstracte sunt pregătite prin etape intermediare.	Operează cu concepte, matematică, rezolvă probleme variate, analizează date și aplică raționamentul, aprofundând treptat noțiunile și valorificându-le în contexte diverse, fără suprasolicitare.	Algebră, geometrie, organizarea și analiza datelor, probabilități, calcul financiar, dezvoltate progresiv
Liceu — real	Aprofundare cu accent pe înțelegere, argumentare, demonstrație și modelare, nu pe tehnici de calcul excesive.	Argumentează, demonstrează, modelează, analizează date, face estimări și predicții	Algebră aprofundată, analiză matematică (limite, derivate, integrale), probabilități și statistică, vectori în plan și elemente de geometrie analitică

Treapta / profilul	Accentul principal	Ce face elevul	Accente de conținut
Liceu — general	Profil nou, cu un parcurs matematic echilibrat.	Parcurge un traseu adaptat noului profil, cu accent pe înțelegere și aplicare.	Profil introdus pentru prima dată în structura liceului.
Liceu — umanist	Parcurs mai echilibrat și mai aplicativ, fără formalism excesiv.	Interpretează grafice, rezolvă aplicații simple, utilizează noțiuni de variație, creștere, optimizare și acumulare.	Introducerea accesibilă a ecuațiilor iraționale, exponențiale și logaritmice, a derivatei și integralei cu aplicații simple, probabilități și statistică, vectori în plan și elemente de geometrie analitică

Cum trebuie înțeleasă această progresie

Tehnicile de calcul și noțiunile teoretice nu dispar. Ele sunt selectate, eșalonate mai bine în timp și aplicate în funcție de scopul învățării și de context. Până la finalul liceului, elevul trebuie să utilizeze corect conceptele matematice și să le integreze în activități de interpretare, argumentare, modelare și rezolvare de probleme din viața reală.

IV. Ce va fi vizibil la lecție

PENTRU PROFESOR	PENTRU ELEV
- Proiectarea începe de la rezultatele învățării — ce trebuie elevul să cunoască, să înțeleagă și să poată realiza - corelate cu competențele și conținuturile. - Conținuturile esențiale sunt eșalonate în etape graduale, cu timp pentru înțelegere, exersare, consolidare și aplicare, cu mai puține tehnici de calcul excesiv de complexe. - Instrumentele digitale sunt folosite ca suport, alături de calculul și reprezentările realizate fără suport digital. - Sarcinile sunt conectate cu situații reale și cu alte discipline, inclusiv cu noile educații.	- Un traseu de învățare mai clar, în care știe ce trebuie să cunoască și să realizeze. - Mai mult timp pentru înțelegerea și aprofundarea conceptelor esențiale, fără suprasolicitare. - Mai multe situații în care aplică matematica în contexte reale și interdisciplinare. - Utilizarea instrumentelor digitale pentru a reprezenta, explora, verifica și analiza.

Condiții pentru o implementare realistă

- Utilizarea instrumentelor digitale nu necesită în mod obligatoriu dotări complexe; atunci când este necesar, ele pot fi înlocuite cu resurse accesibile, iar calculul și raționamentul fără suport digital rămân esențiale.
- Sarcinile din contexte cotidiene și proiectele nu înlocuiesc studierea sistematică a matematicii și se realizează într-un volum corespunzător timpului disponibil pentru învățare.
- Conținuturile și sarcinile sunt selectate în funcție de particularitățile de vârstă, nivelul clasei, profil și contextul real al școlii.

Material elaborat pentru consultări publice, pe baza tabloului elementelor de noutate și al schimbărilor curriculare la disciplina Matematica.